

Nationaal Archief
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

Nummer Toegang: 2.27.10

**Inventaris van het archief van de
Nederlandsche Vereeniging 'Het Huis
voor Kunsten en Wetenschappen te
Rome', 1928-1968**

Versie: 23-06-2021

CAS 720

Nationaal Archief, Den Haag 2005

This finding aid is written in Dutch.

I N H O U D S O P G A V E

Beschrijving van het archief.....	5
Aanwijzingen voor de gebruiker.....	6
Openbaarheidsbeperkingen.....	6
Beperkingen aan het gebruik.....	6
Materiële beperkingen.....	6
Aanvraaginstructie.....	6
Citeerinstructie.....	6
Archiefvorming.....	7
Geschiedenis van de archiefvormer.....	7
Geschiedenis van het archiefbeheer.....	8
De verwerving van het archief.....	8
Inhoud en structuur van het archief.....	9
Selectie en vernietiging.....	9
Verantwoording van de bewerking.....	9
Verwant materiaal.....	10
Beschikbaarheid van kopieën.....	10
Beschrijving van de series en archiefbestanddelen.....	11
A Stukken van algemene aard.....	11
B Oprichting, inrichting en bestuur van de Vereeniging.....	12
C Verhouding Staat - Vereeniging.....	13
D Financiën.....	14
E Bouw, inrichting en exploitatie van het Huis.....	16
F Documentatie.....	18

BESCHRIJVING VAN HET ARCHIEF

Naam archiefblok:

Ministerie van Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur: Nederlandsche Vereeniging "Het Huis voor Kunsten en Wetenschappen te Rome"

Archiefbloknummer:

X2

Omvang:

64 inventarisnummer(s); 1,25 meter

Taal van het archiefmateriaal:

Het merendeel der stukken is in het Nederlands.

Soort archiefmateriaal:

Normale geschreven, getypte en gedrukte documenten, geen bijzondere handschriften. Het archief bevat een aantal foto's en blauwdrukken.

Archiefdienst:

Nationaal Archief

Locatie:

Den Haag

Archiefvormers:

Nederlandsche Vereeniging "Het Huis voor Kunsten en Wetenschappen te Rome", 1928-1968

Samenvatting van de inhoud van het archief:

Dit archief bevat stukken die gevormd zijn tijdens de oprichting, inrichting en het bestuur van de Nederlandsche Vereeniging "Het Huis voor Kunsten en Wetenschappen te Rome". Het bevat ingekomen en doorslagen van uitgaande stukken, notulen van vergaderingen, accountsrapporten, jaarverslagen en lijsten van bestuursleden, leden, donateurs en contribuanten. Ook bevat het begrotingen en blauwdrukken voor het in 1933 opgeleverde "Huis" waarin de vereniging zich vestigde en een aantal foto's van hoe het Huis er tijdens de bouw en in latere jaren uitzag.

Aanwijzingen voor de gebruiker

OPENBAARHEIDSBEPERKINGEN

Volledig openbaar.

BEPERKINGEN AAN HET GEBRUIK

Reproductie van originele bescheiden uit dit archief is, behoudens de algemene regels die gelden voor het kopiëren van stukken, niet aan beperkingen onderhevig. Er zijn geen beperkingen krachtens het auteursrecht.

MATERIËLE BEPERKINGEN

Het archief kent geen beperkingen voor het raadplegen van stukken als gevolg van slechte materiële staat.

AANVRAAGINSTRUCTIE

Openbare archiefstukken kunnen online worden aangevraagd en gereserveerd. U kunt dit ook via de terminals in de studiezaal van het Nationaal Archief doen. Om te kunnen reserveren dient u de volgende stappen te volgen:

1. [Creëer een account of log in.](#)
2. Selecteer in de archiefinventaris een archiefstuk.
3. Klik op 'Reserveer' en kies een tijdstip van inzage.

CITEERINSTRUCTIE

Bij het citeren in annotatie en verantwoording dient het archief tenminste éénmaal volledig en zonder afkortingen te worden vermeld. Daarna kan worden volstaan met verkorte aanhaling.

VOLLEDIG:

Nationaal Archief, Den Haag, Ministerie van Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur: Nederlandsche Vereeniging "Het Huis voor Kunsten en Wetenschappen te Rome", nummer toegang 2.27.10, inventarisnummer ...

VERKORT:

NL-HaNA, Instituut Rome, 2.27.10, inv.nr. ...

Archiefvorming

GESCHIEDENIS VAN DE ARCHIEFVORMER

In 1904 stemde het Ministerie van Binnenlandse Zaken in met de oprichting van "een centraal lichaam voor historische studies van Nederlanders in Italië". Dit gebeurde in navolging van een aantal soortgelijke grotere buitenlandse initiatieven. Sinds 1924 was het Nederlandsch Instituut te Rome, dat sinds 1918 onder het Ministerie van Onderwijs, Kunsten en Wetenschappen ressorteerde, een rijksinstelling.

Nadat het Instituut eerst inwoning had gehad in het Pruisische Instituut, huurde het vanaf 1907 tot en met de ingebruikneming van een eigen gebouw in 1933 op vijf verschillende adressen appartementen in Rome.¹ Mettertijd was het Instituut werkzaam op het terrein van historisch -, kunsthistorisch - en archeologisch gebied. De uitbreiding van de bibliotheek en de personeelsuitbreiding deden de behoefte aan een eigen vestiging alleen maar toenemen. Om dit ideaal te verwezenlijken werd besloten dit buiten de overheid om te financieren.² Hiertoe werd op 6 juli 1926 een Commissie tot Initiatief opgericht,³ die op 4 april 1928 overging tot het constitueren van de Nederlandsche Vereeniging "Het Huis voor Kunsten en Wetenschappen te Rome" (de Vereeniging).⁴ Deze was in Amsterdam gevestigd en stelde zich ten doel door middel van uit schenkingen, leningen en subsidies geworven fondsen een gebouw te kunnen stichten. Daarin zouden zowel het Nederlandsch Historisch Instituut te Rome als ateliers voor de Rijksacademie voor Beeldende Kunsten te Amsterdam worden gehuisvest. Bij de instelling van de voornoemde vereniging bestond het bestuur uit E. Heldring (voorzitter), D.W.H. Patijn, P.J. Blok, P. Visser, E. von Rath, H.K. Westendorp, A.W. Bijvanck, H.H. van Dam, J.C.J. Bierens de Haan, W.E. baron van Till en A. van Kleffens. Toen er voldoende zekerheid over deze fondsen was, werd de Italiaan Gino Cipriani als architect benaderd voor het te bouwen "Huis". Deze ontwierp een gebouw, dat was gesitueerd aan de Valle Giulia te Rome, aan de rand van het stadspark Villa Borghese.⁵ Dit pand werd in 1933 opgeleverd en op 29 april in aanwezigheid van B. Mussolini in gebruik genomen.⁶ De Vereeniging droeg het Huis in dat zelfde jaar over aan de Staat der Nederlanden, in de praktijk het Ministerie van Onderwijs, Kunsten en Wetenschappen.⁷ In de praktijk droeg de Staat de exploitatie van het Huis op aan de Vereeniging. Ingevolge een besluit van de

1 Zie voor de huurcontracten van 1904 - 1932: Nationaal Archief (NA), Archief van het Nederlands Historisch Instituut in Rome over de jaren 1904 - 1965 (1971) (NHI), 2.14.25, inv.nr. 26.

2 Hans Cools en Hans de Valk, *Institutum Neerlandicum MCMIV-MMIV. Honderd jaar Nederlands Instituut te Rome*, Hilversum 2004, hoofdstuk 2; m.n. 20-46.

3 Inv.nr. 20

4 Inv.nr. 21. Bij Koninklijk Besluit van 2 november 1928 werden de statuten hiervan goedgekeurd.

5 Inv.nrs 48-55. Zie ook: NA, NHI, 2.14.25, inv.nrs 33-38.

6 NA, NHI, inv.nrs. 70-72

7 Inv.nrs 31, 33. Zie voor de nieuwbouw, overdracht, beheer en subsidiëring ook: NA, Archief van de afdeling Kunsten en Wetenschappen van het Ministerie van Onderwijs, Kunsten en Wetenschappen, (1866) 1926 - 1939, 2.1.445, inv.nr. 686.

algemene vergadering van 24 mei 1966 kwam hier een einde aan toen deze per 1 januari 1967 werd opgeheven.⁸ Dientengevolge werd de exploitatieovereenkomst met de Staat per die datum beëindigd en nam laatstgenoemde de exploitatie van het Huis over. De liquidatie van de Vereeniging was in 1968 voltooid.

GESCHIEDENIS VAN HET ARCHIEFBEHEER

Gedurende het bestaan van de Vereeniging beheerde de secretaris het archief. Na de opheffing en liquidatie daarvan kwam dit in bezit van het Ministerie van Cultuur, Recreatie en Maatschappelijk Werk, als rechtsopvolger van het Ministerie van Onderwijs, Kunsten en Wetenschappen, waar het was gedeponneerd bij de Directie Oudheidkunde en Natuurbescherming.⁹ Daarna bleef het berusten in het depot van het Ministerie van Cultuur, Recreatie en Maatschappelijk Werk en zijn opvolgers om uiteindelijk in 2004 door het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport aan de Centrale Archief Selectiedienst ter bewerking te worden aangeboden.

DE VERWERVING VAN HET ARCHIEF

Overbrenging van een overheidsarchief

8 NA, Archief NHI, Bijlage 1 bij de Inleiding van F.J.M. Otten, 2.

9 Ibidem. De dozen hadden abusievelijk het opschrift "Nederlandsch Historisch Instituut te Rome".

Inhoud en structuur van het archief

SELECTIE EN Vernietiging

Er heeft geen vernietiging van stukken plaatsgevonden. Wel werden de gedrukte Mededelingen van het Nederlands(ch) Historisch Instituut te Rome, waarin de jaarverslagen zijn opgenomen, van het archief afgezonderd omdat de Vereniging hier niet de archiefvormer van was.¹⁰ Daarna had het archief een omvang van circa 1,25 m1.

Verantwoording van de bewerking

Tijdens de bewerking is het archief nader beschreven, waarna de beschrijvingen in een eenvoudig schema werden geplaatst.

¹⁰ Van deze reeks, die in 1921 begint, is een volledige set aanwezig in de bibliotheek van het NA, aan te vragen onder nummer V 148. Voor de periode 1904 - 1917 zijn de jaarverslagen te vinden in de Verslagen omtrent 's Rijks Oude Archieven 28e jrg (1905) - 41e jrg (1918).

Verwant materiaal***BESCHIKBAARHEID VAN KOPIEËN***

Inventarisnummers van dit archief zijn niet in kopievorm beschikbaar

BESCHRIJVING VAN DE SERIES EN ARCHIEFBESTANDDELEN

A STUKKEN VAN ALGEMENE AARD

- 1-13** Ingekomen en doorslagen van uitgaande stukken.
1926-1965 13 pakken
Binnen elk inventarisnummer alfabetisch geordend op afzender / geadresseerde.
1	1926 - 1929
2	1930 - 1931
3	1932 - 1933
4	1932 - 1933
	Bevat foto's.
5	1934 - 1936
6	1937 - 1939
7	1940 - 1943
8	1944 - 1947
9	1948 - 1950
10	1951 - 1954
11	1955 - 1961
12	1961 - 1965
13	1965 - 1968
- 14-16** Presentielijsten en notulen van bestuurs- en ledenvergaderingen.
1928-1966 2 delen en 1 omslag
14	1928 - 1957
15	1931, bestuursvergadering 31 juli, omslag
16	1958 - 1966
- 17** Notulen van vergaderingen van het dagelijks bestuur.
1929-1931 deel
- 18** Convocaties voor algemene ledenvergaderingen.
1934-1965 omslag
- 19** Jaarverslagen over de jaren 1933 - 1964.
1934-1965 omslag

B OPRICHTING, INRICHTING EN BESTUUR VAN DE VEREENIGING

- 20** Notulen en presentielijsten van vergaderingen van een commissie tot bouw van een Huis van Kunsten en Wetenschappen te Rome. 1926-1928
- 21** Stukken betreffende de oprichting van de "Nederlandsche Vereeniging "Het Huis voor Kunsten en Wetenschappen te Rome""alsmede betreffende de vaststelling van de statuten en het huishoudelijk reglement voor de vereniging. 1928 omslag
- 22** Lijsten van leden van het bestuur en van het dagelijks bestuur van de Vereeniging. 1929 omslag
- 23** Lijsten van bestuursleden, leden, donateurs en contribuanten. 1929-1964 omslag
- 24** Nota ter voorbereiding op de bestuursvergadering van 8 juni 1932. 1932 omslag
- 25** Circulaire van de Vereeniging aan de leden van het bestuur, aan de leden van de Vereeniging en aan allen, die de Vereeniging hebben bijgestaan bij de verwezenlijking van de plannen van de Vereeniging inzake de komende inauguratie van het Huis voor Kunsten en Wetenschappen te Rome. [1933] stuk
- 26** Instructie voor de administrateur van de Vereeniging. [1933] stuk
- 27** Persbericht van de Vereeniging, opgesteld na afloop van de algemene vergadering van de Vereeniging. 1934 stuk
- 28** Afdrukken van de statuten en van het huishoudelijk reglement van de Vereeniging. [1950] omslag
Het betreft de oorspronkelijke regelingen, qua spelling aangepast.
- 29** Afdruk van het Bijvoegsel van de Nederlandse Staatscourant van donderdag 6 maart 1958, nr. 46, waarin opgenomen een wijziging van artikel 2 van de statuten van de Vereeniging, waarin de Vereeniging voor een nieuwe periode wordt aangegaan. 1958 stuk
De Vereeniging zal volgens deze statutenwijziging eindigen op 3 december 1987.

C VERHOUDING STAAT - VEREENIGING

- 30** Stukken betreffende de totstandkoming van een overeenkomst tussen de Vereeniging en de Minister van Onderwijs, Kunsten en Wetenschappen namens de Staat der Nederlanden inzake de wederzijdse verplichtingen ten aanzien van bouw, inrichting en financiering van een gebouw, primair bestemd voor de huisvesting van het Nederlands Instituut voor Geschiedkundig en Kunsthistorisch Onderzoek te Rome.
1929-1931 omslag
- 31** Stukken betreffende het aangaan van een overeenkomst met het Rijk, waarbij de Vereeniging de exploitatie op zich neemt van het Huis voor Kunsten en Wetenschappen te Rome.
1929-1933 omslag
- 32** Akte van overdracht door de Nederlandsche Vereeniging "Het Huis voor Kunsten en Wetenschappen te Rome" aan de Minister van Onderwijs, Kunsten en Wetenschappen namens de Staat der Nederlanden van een gebouw in de Valle Giulia te Rome, bestemd tot Nederlandsch Historisch, Archaeologisch en Akademisch Instituut.
1932 stuk
Niet getekend.
- 33** Akte waarbij de Staat der Nederlanden aan de Vereeniging opdraagt het beheer en de exploitatie van het gebouw met bijbehorend terrein te Rome, waarin is gehuisvest het Nederlands Historisch, Archaeologisch en Akademisch instituut.
1933 stuk
Niet getekend.

D FINANCIËN

- 34** Begroting voor de bouw en exploitatie van een Huis voor Kunsten en Wetenschappen te Rome.
[1927] stuk
- 35** Circulaire van een Comité, waarin vertegenwoordigd zijn het Ministerie van Onderwijs, Kunsten en Wetenschappen, de Rijks-Academie voor Beeldende Kunsten te Amsterdam, de Academie van Beeldende Kunsten en Technische Wetenschappen te Rotterdam en het Nederlandsche Kunst-Historisch Instituut te Rome, met het verzoek aan de geadresseerden tot het doen van financiële bijdragen voor de huisvesting van het Nederlands Historisch Instituut te Rome.
1927 stuk
- 36** Lijsten van door particulieren toegezegde schenkingen en voorschotten.
1927-1929 omslag
- 37** Circulaire van de Nederlandsche Vereeniging "Het Huis voor Kunsten en Wetenschappen te Rome" met het verzoek aan de geadresseerden tot het doen van financiële bijdragen voor de huisvesting van het Nederlands Historisch Instituut te Rome.
1929 stuk
- 38** Accountantsrapporten over de boekjaren 1930 - 1940.
1930-1941 omslag
Boekjaar 1933 ontbreekt.
- 39** Balans per 31 december 1930.
1931 stuk
- 40** Memorie van waarschijnlijk de secretaris van de Vereeniging inzake de financiële verplichtingen van de Vereeniging ten aanzien van de bouw en de inrichting van het Huis.
1931 stuk
- 41** Stukken betreffende het aangaan van geldleningen door de Vereeniging.
1931-1949 omslag
- 42** Financieel verslag van de penningmeester per 7 september 1932.
1932 stuk
- 43** Financieel verslag met betrekking tot de bouw, inrichting en exploitatie van het Huis.
[1934] stuk

44

Begrotingen voor de boekjaren 1938 - 1941.
1937-1940

omslag

E BOUW, INRICHTING EN EXPLOITATIE VAN HET HUIS

- 45** Circulaire van de Vereeniging aan allen, die de Vereeniging hebben bijgestaan bij de verwezenlijking van de plannen, waarin melding wordt gedaan van de wijze waarop de plannen van de Vereeniging zullen worden uitgevoerd.
1928 stuk
- 46** Brief van G.J. Hoogewerff aan waarschijnlijk D.W.H. Patijn, onder-voorzitter van de Vereeniging, inzake de keuze van architecten voor het Huis.
1929 stuk
- 47** Begroting voor de bouw van het Huis.
1930 stuk
In het Italiaans gesteld.
- 48-55** Blauwdrukken voor het Huis.
[1931] 8 bladen
- 48** "Pianta del pianoterra", schaal 1:100.
49 "Pianta del primopiano", schaal 1:100.
50 "Pianta del primopiano", schaal 1:100.
51 "Pianta del sottosuolo", schaal 1:100.
52 "Pianta del sottosuolo", schaal 1:100.
53 "Pianta della sopraelevazione, abitazione dei pensionati" en "Pianta del pianoterreno studi de pensionati", schaal 1:100.
54 "Pianto del pianoterra", schaal 1:100.
55 "Planimetra generale", schaal 1:200.
- 56** Fotoalbum met daarin foto's van de bouw en de inrichting van het Huis.
1931-1932 deel
Bevat 30 foto's.
- 57** Huurovereenkomst tussen de Vereeniging en Godefridus Joannes Hoogewerff, directeur van het Nederlands Historisch Instituut te Rome, waarbij Hoogewerff het voor ambtswoning bestemde appartement in het Huis huurt.
1933 stuk
Niet ondertekend.
- 58** Reglementen voor het verblijf en het gebruik van vertrekken in het Huis.
[1933], 1958 omslag
- 59** Huisregels voor het Huis.
1949 stuk

-
60	Stukken betreffende het vaststellen van tarieven voor het gebruik van het Huis.
1949-1963	omslag
61	Foto's van het interieur en het exterieur van het Huis, waarschijnlijk vervaardigd ter illustratie van de slechte staat waarin het Huis zich bevindt.
[1950]
<i>Aanwezig zijn drie foto's.</i>	omslag
62	Inventaris van meubelen en goederen toebehorend aan de Vereeniging.
[1950]	stuk
63	Foto's van de bibliotheek van het Instituut.
[1965]
<i>Aanwezig zijn zes foto's.</i>	omslag

F DOCUMENTATIE**64**

Krantenknipsels inzake het Nederlands Historisch Instituut te Rome
en inzake het Huis voor Kunsten en Wetenschappen te Rome.
1927-1940 omslag